

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

Lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În Bucuresco

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsicani 35

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cu 1-a Octombrie v. 1891

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fașile, în care li-s'a trimis diarul până acum.

Administrațiunea diarului

„Tribuna“.

O vizită politică.

Telegrama de aseară din Milano vine cu o descoperire de cea mai mare importanță. Și pentru laici, care stau departe de căldările în care se ferbe diplomația, se ridică un colțșor al perdelei. Le este și lor dat a ști, că în lanțul alianței triple se pregătesc a se mai adăuga o verigă nouă.

Este, ce e drept, foarte laconic biroul de corespondență, care ne aduce scirea. Cu mult mai laconic decât când ne aduce sciri dela Jászberény sau din altă parte despre elocvența patriotică a unui „bărbat de stat“, poate chiar om de specialitate în mai grabnica maghiarizare a statului unguresc. În noi însă astfel de lucruri nu mai excită mirare. Demult ne-am dat a vedea oameni declamând despre „idea de stat“ maghiar, demult ne-am dat a vedea oameni politici, care „ideii de stat“ maghiar li dau mai mare importanță decât însuși echilibrului european.

Cu tot laconismul biroului de corespondență însă vedem un lucru. Vedem, că acest birou este oare-cum silit

de împregiurări a nu ține în întunecul tăcerii un eveniment, pe care de sigur că nu bucuos l-a descoperit.

Idea de alăturarea României la alianța triplă, și despre aceasta ne înscuțtează biroul de corespondență, nu e nouă. Ea datează mai demult.

Bărbați de stat de frunte din România au recunoscut demult, că locul României în constelațiunea cea nouă europeană nu poate fi decât acolo, unde vor fi și puterile din centrul Europei. Puterile aceste însă sunt care succesiv au constituit alianța triplă.

Dar' în măsura, în care au recunoscut bărbații de stat de frunte din România, că e bine, ca România să se apropie de alianță, au recunoscut și pedeca ce li-se pune în calea apropierei.

Politica maghiară cu pretențiunea de a înghiți trei milioane de frați de un sânge cu cetățenii din România, a împedat de ani mulți apropierea, și nu scim, dacă astăzi sunt cu desăvârșire înlăturate toate pedecile din calea apropierei.

Oameni cu vederi mărginite politice, cum sunt oamenii politici ai Maghiarilor, au cugetat: acum e timpul să facem presiune asupra Românilor. Ei trebuie să se supună sorții, cum s'a supus Austria, când a acceptat dualismul.

Ori-cât li-s'a spus dela Viena să plece pe altă cale politică și încă nu numai față cu Românii, ci față cu țările statului unguresc, pentru-că prin mulțumirea naționalităților nemaghiare era deslegată și cesțiunea mulțumirii Românilor, ei n'au voit. În loc de a asculta de indigetările dela Viena, ei s'au apucat de Kultur-egyilet-uri, de Kisdédov-uri. De sigur vor fi voit, ca într'o bună dimineață să surprindă pe Europa cu un stat maghiar, nu unguresc, cugetând, că dacă statului îi pun în toate părțile tot etichete maghiare, maghiar trebuie să fie. Bărbații politici ai Maghiarilor vor fi cugetat, că unui „fait accompli“ în sens șovinist maghiar și Europa are să se plece.

Ei bine, după telegrama de aseară apropierea României de alianța triplă ar fi în ajunul perfecțiunii.

Întrebarea cea dintâiu care se impune este: sunt înlăturate pedecile, care

s'au opus până acum apropierei României de alianța triplă?

Noi nu vedem să se fi înlăturat nimica. Sântem tot acolo unde am fost și mai înainte: în teascul maghiarisării.

Sânt vreo opt zile de când s'a răspândit printre oameni fama, că Rușii manevrează prin Basarabia cu sute de mii de oameni, și încă în apropierea fruntarilor române, și că întrebând guvernul român pe cel rusesc despre însemnătatea manevrărilor, acesta ar fi răspuns, că e treaba lui ce face acasă la sine.

Răspunsul ar fi cam sumeț, dacă în adevăr s'a dat și s'a dat în așa sens.

Pericolul, cu toată sumeția rusească, nu poate fi iminent. Concentrările armatei române pe regimente și pe brigăzi nu pot fi considerate de un contrapond față cu un colos, cum este Rusia. De altă parte regele României este încă în străinătate.

Va să dăcă nu poate fi vorba de vre-o presiune, care să constrângă pe România a face abstracțiune dela pedecile de mai înainte.

Cum s'ar pute dar' explica această stare nouă de lucruri?

Împregiurarea, că „acțiunea de stat de cea mai mare importanță“, al cărei scop este „alăturarea României la alianța triplă“, se signalizează din Italia, dela locul unde *ad hoc* residează regele Italiei și unde regele României este oaspele lui, dă privilegiu la deosebite presupunerii. Cea mai de aproape ar fi, că poate succede Italiei ce n'a succes Vienei în Ungaria. Ar fi de dorit ca așa să fie, însă cum, după-ce modalitate?

De modalitate nu poate fi vorba, pentru-că în sinul puterilor, care aparțin unei alianțe, modalitățile ajungerii unui scop, care servește scopului celui mare, urmărit de toate, pot fi de deosebite naturi. La toată întâmplarea, când li-se va spune Maghiarilor, că și ei trebuie să facă ceva în interesul comun al alianței cărei aparțin, și li-se va spune din mai multe părți și hotărât, și ei vor trebui să cedeze. Pentru-că doar' nici ei nu vor voi ca în cele din urmă să se expună cu ori-ce preț.

Acțiunea de stat de cea mai mare importanță, despre care ni-s'a telegrafat dela Milano, devenind perfectă, ar

avé drept consecunță și alte acțiuni de stat, care ne-ar privi imediat și pe noi cei din statul unguresc.

Deci să luăm aminte!

Patriotismul dușmanilor nostri. Scoatem din organul guvernamental „Pester Lloyd“ dela 29 Septembrie n. a. c. următoarele sciri edificatoare: Ieri și-au ținut dările de seamă doi deputați din partidul independenței. Din discursul rostit de Géza Polónyi înaintea alegătorilor sei din Hajdu-Szoboszló trebuie accentuată enunțațiunea, că în prima linie este de datorință opoziției a începe, chiar în zilele viitoare, un războiu de nimicire contra ministrului de honveđi Fejérváry, care este reprezentantul spiritului negru-galbin și prin urmare pedecă a realizării aspirațiilor naționale. Deputatul Ludovic Holló a vorbit în Félégyháza despre norii de pe orizontul politicii externe și despre mișcările naționalităților ce premerg furtunii. Mai departe a ținut, că dacă cheltuelile armatei înghiț venitele țerii, ar trebui cel puțin să fie inspirat armatei un spirit național, înainte de a deveni independentă și prin organizație. Pe urmă a declarat, că prevede căderea guvernului și a partidului său și așteaptă cu încredere venirea la guvern a contelui Apponyi, cu a căruia politică națională simpatizează.

La alt loc guvernamentalul raportează, că în expoziția revoluției dela 1848 sânt expuse și proclamațiunile revoluționare, care au fost exmise după revoluție. Astfel este proclamațiunea dela 1863 a comitetului pentru independența țerii și una a generalului Klapka din 1859 etc. Interesantă este o proclamațiune a „comitetului național“ din Budapesta, care face propagandă pentru pretendentul de tron Crouy-Chanel, pretins descendent al lui Árpád. O circulară a aceluiași comitet recomandă de rege pe un prinț din casa Bonaparte, sau pe ducele de Carignan. Ultima proclamațiune este dela 16 Iulie 1866, prin care generalul Vetter, cu permisiunea regelui Prusiei, „aliatul Ungariei“, și din însărcinarea „guvernului unguresc provisor“ propagă formarea unei armate de honveđi contra Împăratului Austriei.

Astfel de sciri aduce aproape zilnic primul organ nemțesc al guvernului unguresc, fără urmă de reprobare, fără nici un comentariu, ba cu un vedit zel de a se arăta bun patriot înaintea șovinistilor. Aceasta se numește în ziua de astăzi „patriotism!“

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 19 Septembrie st. v.

Scire parlamentară.

„Pester Lloyd“ scrie, că în cele dintâiu zile casa deputaților se va ocupa cu unele proiecte mici despre căile ferate Raab—Ebenfurt și Sibiu—Avrig—Făgăraș. Alte proiecte, de puse pe masa dietei, între care și legea de pensiune a învățătorilor, vor fi predate imediat comisiunilor și vor ajunge încă în Octombrie la desbaterea casei deputaților. Desbaterile budgetare nu se vor mai pute începe în anul acesta, căci afară de sesiunea delegațiilor, care abia se va termina până în Decembrie, mai trebuie votate înainte de budget unele proiecte de lege, care vor influența budgetul. Din acest motiv guvernul pentru gestiunea budgetară a întâiului cuartal din anul viitor va cere indemnizare. În ședința de Sâmbătă ministrul Baross va prezenta proiectul de lege despre cumpărarea liniilor unguresci ale societății căilor ferate austro-ungare.

Regele României în Italia.

Se telegrafează din Roma, că ministrul-prezident al Italiei, marchizul Rudini, a plecat la Monza, pentru a fi de față la primirea regelui Carol de cătră regele Umberto.

Din Bulgaria.

Emigranții bulgari, între care Zancoff, Grueff, Bendereff, Stanceff și Rizoff, au adresat lui Stambuloff din Constantinopol un „ultim apel“. Într-aceasta îl provoacă să îndemne pe principele Ferdinand să abdice, sau dacă aceasta nu se poate, să folosească absența lui din țeară pentru a declara tronul vacant. Mai departe cer să restabilească constituția, să dea amnestie tuturor emigranților și condamnaților politici, să formeze un guvern de coaliție, în fruntea căruia poate să stea Stambuloff. Acest guvern să convoace Sobrania cea mare și să aleagă un principe nou. Stambuloff a pus acest apel *ad acta*, ear' în urma acesteia, emigranții l-au publicat, după-cum au amenințat chiar în textul apelului.

FOITA „TRIBUNEI“

Valurile primăverii.

Roman

de

Ivan Turghenev.

S'a întors acasă a pe la miezul nopții. După-ce servitorul a prins lampa, l'a trimis afară și a rămas singur, într'un jeț, acoperindu-și fața cu mâinile.

Nici-odată n'a simțit atâta oboseală în toată a lui ființă. Seara a petrecut-o în compania unor dame plăcute și între bărbați culti; unele dintre femei erau frumoase, ear' bărbații toți distinși, ca inteligență și talent, — chiar el a vorbit cu succes despre „*taedium vitae*“, sau despre acel urt al vieții, despre care au vorbit și vechii Romani; cu toate aceste pesimismul nu a putut să-l covingească. Poate-că dacă ar fi fost mai tânăr, întristarea l-ar fi stors lacrimi; astfel însă sufletul său se umplu numai de urt și năcaz mistuitor și amar ca pelinul. O apatie neplăcută, scârboasă îl apăsa ca răcoala de ghiță a toamnei târzie; — și nu găsia scăpare din această amărăciune, din acest întunec. Ca să se culce, nici prin minte nu-i trecea, deoarece scia că n'o să poată adormi.

Nevrând l-au copleșit gândurile... gânduri triste, negre.

L'a venit în minte mândria și răutatea oamenilor, lipsa de cuprins a vieții. Scenele din viața lui îi treceau una după alta prin minte (nu demult împlinise cincideci-și-șapte

de ani), dar' nici una nu-i făcu impresie deosebită. De-alungul întregii sale vieți același pustiu, aceeași desnădejde, aceeași anelată goală, — cum s'ar mângăia copilul, dacă n'ar plânge, — și deodată dă peste noi bătărețea și cu ea frica de moarte... ș'apoi se sfirșese totul, jos în mormânt. Ba noroc că se sfirșese viața așa! Căci, să avem iertare, înainte de a mântui cu ea, ne cuprind boalele și suferințele — ca rugina ferul... Viața nu l'i-se părea mare vecinic în mișcare, după-cum o descriu poezii; nu, el vedea marea întinsă, liniștită, cu apa limpede, încât îi vedea fundul; el singur șede într'o luntre — și acolo jos în fundul întunecos, adânc și turbure abia se vedă miserile vieții, ca nisce pesci: boalele, durerea, sărăcia, nebulia, orbia. Privește cu băgare de seamă și vede, cum de pe acest fund se desface un monstru, care se ridică tot mai sus, se face tot mai urt... Încă o clipă, și răstoarnă luntrea! Dar' eată, pare-că din nou se perde conturul acestui monstru; el se depărtează încet, se așează la fund, unde abia mai turbură apa... Dîna fatală are să sosească odată, monstrul va veni să răstoarne barca.

Scuturând din cap, sări de pe scaun, se plimbă de câteva-ori în sus și în jos prin cameră, se așează apoi la masa lui de scris, și scoțînd cutiile unele după altele, încep să caute printre scrisorile ce erau pe acolo, cele mai multe scrisse de mâni femeiesci. Singur nu scia, de ce face aceasta, căci în cele din urmă n'avea nevoie de nimic, — voia numai să scape de greutatea gândurilor grele ce se lăsau asupra sufletului său.

Desfăcu câteva scrisori (în una din ele găsi o floare presată, legată cu o panglică mirositoare), — dete apoi din umeri, și pri-

vind la sobă, aruncă la o parte scrisorile, voinde de sigur să arunce în foc aceste nimicuri. Căuta fricos când într'un saltar, când într'altul. Deodată deschise ochii mari și scoase dintr'un saltar o cutie veche, pătrată, al cărei capac îl deschise încet. În cutie era o cruciuliță de mărgean, așezată între lână îngălbenită.

Privi câteva minute turburat această cruciuliță și în urmă lăsă să-i scape un oftat ușor... Ceea-ce se ogindă pe fața lui, nu era nici milă, nici bucurie. Asemenea trăsătură nu se ivesce pe fața omului decât atunci, când se întâlnește cu cineva, pe care nu l'a vădută de multă vreme și pe care l'a iubit odată cu sinceritate.

Se sculă și se întoarse ear' lîngă sobă, unde se aședă din nou în scaun și-și acoperi ear' fața cu mâinile... De ce aședă? De ce tocmai aședă? se întreba, și cele petrecute în trecut ear' îi defilau prin minte.

Suvenerile îi erau următoarele...

Înainte însă de a le cunoaște pe acestea, trebuie să scim numele persoanei despre care e vorba.

El se chiamă Demetriu Pavlovici Sanin.

Suvenerile ce-i treceau pe dinainte ochilor sânt următoarele:

I.

S'a întemplat în vara anului 1840. Sanin împlinise douăzeci-și-doi ani, și înainte de a se întoarce definitiv din Italia în patria sa, în Rusia, petrecu la Frankfurt. Deoarece a moștenit câteva mii de ruble dela o rudă îndepărtată a lui, s'a hotărât ca să călătorească prin lume înainte de a solicita o funcțiune de a statului.

Sanin ducea la îndeplinire cu cea mai mare precizie planul său, și-și întocmi lucrurile atât de bine, încât la sosirea sa în Frankfurt n'avea decât atâția bani câți îi erau necesari pentru drumul la Petersburg. Pe la 1840 erau prea puține drumuri de fer, și domnii turiști erau nevoiți să meargă și cu diligența. Sanin își arvuni o „trăsură particulară“ și până la plecare mai avea timp să se plimbe prin oraș. Din fericire vremea era minunată. Sanin, după-ce dejună bine la restaurantul ce se bucura de bun nume „Lebeda albă“, plecă prin oraș la plimbare. Visită Ariadna lui Dannecker, care nu l'a plăcut însă; a vizitat casa în care s'a născut Goethe, din operele căruia el de altfel nu cunoșcea decât una, pe care o cetise în traducere franțuzească. S'a plimbat apoi pe cheiul Mainei, după care a început a l'i-se urî, ca ori-cărui călător iubitor de ordine. În cele din urmă, așa pe la șese oare seara, obosit și plin de praf, se află într'o stradă îngustă. Multă vreme n'a mai putut să uite el această stradă.

Pe una din casele nu prea numeroase ale acestei strade vădută o inscripție, „Cofetăria italiană a lui Giovanni Rosselli“, care atrăgea atențiunea trecătorilor. Sanin intră într'însa pentru-ca să bea o limonadă. Prima cameră îi amintia, cu sticlele ei înșeninate, aședate pe rafturi și cu multe cutii pline cu conserve — o farmacie. Nu găsi aici decât un motan sur, care torea, stănd pe un scaun înalt. Din o altă cameră se auzea un mic șgomot. Sanin se oprî până-ce clopoțelul deasupra ușii încep să sune. Întrebă atunci: „Nu-i nimeni aici?“ În același moment ușa celorlate odăi se deschise și Sanin, fără voce, rămase în uimire.

II.

În pragul ușii cofetăriei se arătă o fată ea de nouășpecece ani, cu umeri acoperiți numai de pîrul seu undulos. Zărind pe Sanin alergă la el, îl apucă de mâni, îl trase după sine și-i dăse spăriată: „Iute, iute, vino, scapă!“

Sanin nu urmă îndată pe fată: nu pentru-că n'ar fi voit să o asculte, ci pentru-că întâmplarea aceasta neașteptată îl incurcă grozav; se oprî nemișcat, ca-și-când ar fi fost țintuit locului; n'a vădută încă așa minune de frumșeță. Fata îl ruga, cu privirile și mișcările ei, să o urmeze. Îl prinse desperată de mână și îl ruga: „Vino, dar', te rog, vino!“ ear' el o urmă apoi.

În camera unde fu condus, pe o canapea veche de pele zăcea un băiat ca de unspredecece ani, palid, galbin ca ceara; la trăsăturile feței semăna cu fata; îi era de sigur frate. Ochiu îi erau închiși, pîrul seu des îi acoperia fruntea lucie ca marmora și sprincelele subțiri. Părea că nu mai reșuflă; o mână îi atrina în jos, ear' cealaltă odichnia sub capul seu. El era îmbrăcat și încheiat la haine, ear' împregiurul gîtlului avea o basma.

Fata alergă la el strigînd desperată: „A murit, a murit. Mai adinea-ori numai a stat aci, a vorbit cu mine, și deodată a cădută. D-zeule, nici un ajutor. Mama nu e acasă nici ea... Pantaleone! Pantaleone! Unde în-târzie doctorul?... Ai fost după doctor?“ întrebă.

— Nu, Signora, n'am fost după doctor, ci am trimis pe Luisa după el, — răspunse cu o voce răgușită un bătrân ce stătea după ușă, înaintînd schiopătînd; era servitorul casei, îmbrăcat în livrea neagră cu nasturi mari, la gît cu cravată albă și guler înalt,

Germania și imprumul rusesc.

„Allgemeine Reichsrespondenz“ din Berlin, care trece de oficios rusesc, publică următoarea telegramă din Petersburg: Atacurile vehemente ale presei germane contra eventualelor subscrierilor în Berlin la imprumul rusesc, au produs în cercurile de aici multă mirare, căci Rusia totdeauna s'a arătat iubitoare de pace și nici-odată nu a eșit din atitudinea sa pacinică. Alt-cum deschiderea subscrierii în Berlin nici-decum nu e hotărâtă, ci s'a vorbit numai despre ea, dar' și aceasta numai ca un act de curtoisie din partea conducerii financelor rusesci față cu bancherii din Berlin.

Inarmări rusesci.

„Kölnische Zeitung“ află din Petersburg, că Rusia în anul viitor probabil va mai forma două corpuri de armată la granița apuseană. Ostul Rusiei ear' va mai fi golit de trupe, care se vor staționa la Vest. Tot acolo va fi transpusă și divizia 38. din Caucas și astfel Rusia într'atâta își golesce de trupe granița dinspre Turcia, încât în cas de război trebuie să conteze cel puțin la imparțialitatea binevoitoare a Sultanului. La tot cazul conducerea armatei rusesci nu va putea să lase populațiunea caucasică (dela granița turcească numai sub paza trupelor caucasiene, formate în mare parte din indigeni. Mai departe este remarcabil, că trupele de rezervă au fost încorporate în corpurile de linie. Aceste măsuri ale conducerii armatei rusesci sânt un pas cu deosebire important în așezarea strategică a armatei rusesci în timp de pace.

Liga culturală română

publică în foile bucureștine următoarele:

Acum vre-o două săptămâni diarele maghiare publicară cinci rânduri dintr'o scrisoare a dlui Maineri, în care se vorbește despre simpatia, cu care Italianii au întâmpinat memoriul românesc și cauza română, și în același timp se exprimă admirațiunea revoluționarului Kossuth. Deși noi am publicat la timpul seu o scrisoare plină de căldură a dlui Maineri asupra memoriului românesc, dăm mai jos o a doua scrisoare numai și numai ca să nu lăsam pe vecinii nostri de peste Tisa fără răspuns. O facem cu atât mai ales, că scrisoarea aceasta e scrisă, — după informațiunile noastre particulare, — în același timp cu cea adresată studenților maghiari. Accentuăm, că în rândurile din scrisoarea dlui Maineri publicată de Maghiari nu e nici-decum vorba despre vr'o întâmpinare simpatică a memoriului maghiar, ci e curat o scrisoare de complasanță.

Eată acum scrisoarea dlui Maineri adresată studenților români:

Roma, 26 August 1891.

Onorate și nobile domn!

Vă trimit un număr din ziarul „Il Diritto“, în care e vorba de scrisoarea plină de inimă, pe care ați binevoit a 'mi-o adresa.

Cum veți vedea, noi aprobăm generoasa voastră propunere.

Din împregiurări de sănătate, n'am putut să vă răspund la timp cum doria inima mea; dar' sper că voi și amicii voștri mă veți ierta pentru această întârziere fără de voe.

Primiți dar' acum mulțumirile mele pentru trimiterea nobilei voastre publicațiuni.

Vechiu prieten al României și în relațiune cu mulți din fii sei iluștri și merițoși, tot ce vine din regiunile Carpaților și ale Danubiului redesteptându-mi în minte puterea și măreția Romei antice, îmi reamintesc comunitatea de origine și de sânge și mă face să fac urări pentru o soartă mai bună patriei voastre, noului regat, cătră care se îndreaptă speranțele Latinilor din Orient și care se ridică zid de siguranță și de libertate pentru celelalte națiuni surori.

Am avut onoarea să present aici în Roma pe ilustrul vostru concetățean și amic al meu, Constantin Rosetti, ilustrului și marelui Italian și amic al meu, Benedetto Cairoli, și atunci ca și acum gândiam și gândesc, că pentru a întări legăturile de unire și independență, trebuie să practicăm necontenit virtuțile publice și private. Marile legi ale istoriei rămân încredințate vecinic puterii timpului.

Apărător sincer al naționalităților, 'mi-a plăcut totdeauna să apăr și am apărât cauza celor apăsați și în rațiunile fiecăruia în parte am căutat să conciliesc rațiunile tuturor, pentru-că domnia dreptății și a păcii va fi asigurată numai prin înfrățirea sinceră a popoarelor unite si libere.

Primiți, domnule meu, voi și amicii voștri salutările mele cele mai cordiale etc.

Prof. B. E. Maineri.

CRONICĂ

Dela Curte. Se telegrafează din Ischl, că Archiducesa Maria Valeria, care conform împregiurărilor se află foarte bine, peste câteva zile va pleca împreună cu Înaltul Seu soț Archiducele Francisc Salvator la Viena, unde vor lua locuință în Burg-ul împărătesc.

Ioan Orth. În timpul din urmă se răspândise scirea prin diare, că Ioan Orth (fostul Archiduce Ioan), dispărutul căpitan al corăbiei „Santa Margherita“, ar trăi în Chile și ar fi luat parte la revoluția lui Balmaceda. Oficioul „Fremdenblatt“ din Viena declară în fața acestora, că în cercurile competente nu este nimica cunoscut ce ar pute s'gdui presupunerea, că Ioan Orth s'a înecat împreună cu vasul seu.

Deschiderea parlamentului din Budapesta. Casa deputaților și casa magnaților vor ține poimâne, Sâmbătă în 3 Oct. n. a. c., cea dintâi la orele 11, cea din urmă la orele 12 din zi, prima sesiună după vacanță. Ordinea de zi în amândouă este comunicarea mesagiului de Tron.

Afacerea Réthy-Steinacker. Comitetul disciplinar al camerei comerciale din Budapesta a ținut la 28 Septembrie a. c. o sesiună, în care s'a ocupat cu acușele îndreptate de concipientul Réthy contra secretarului Steinacker. După o discuție agitată comitetul a hotărât a propune adunării generale să rehabiliteze pe secretarul seu și să primească demisiunea lui Réthy.

O zi din istoria României.

(13 Septembrie 1848.)

Resistența eroică a pompierilor români probează în destul aceea ce acest popor ar fi putut face. Jules Michelet.

În 1848, flagelul unei noue invasiuni turcomuscălesci lovide earăși biata noastră Românie. Ea plana asupra noastră ca un ânger al morții și al pustirii. O sută mii de Muscali, cincișeci mii de Turci, două armate înfricoșate de Cazaaci și ieniceri brăzdau fața suavei patrie a Mihailor, a Stefanilor și a Rareșilor. Tot teritoriul dintre Giurgiu și Sculeni era presărat de care, de cai, de oameni, de tunuri, de regimente, de ambulante, de spitale etc. Școalele se prefăcuse în grajduri, pentru-ca să adăposteze animalele celor de alt neam; ale acelora ce puseseră preț pe capul nostru.

Pământul se cutremura de bubuitul parcurilor de artilerie ce treceau prin orașele și satele noastre. Tabloul era înspăimântător. Carnea 'ți-se încrețea pe oase. Pretutindeni nu mai vedeam decât Turci și Muscali; eară ceea-ce te indigna și mai mult, era complăcerea, cu care câțiva fii perduți ai țării, câțiva ruse-fili și câțiva turco-fili, se pregătiau a servi de conducători, în inima patriei, a acestor armate de invasiune...

Îi scim acum pe toți... Și dacă astăzi mai cutează câte unul a ridica capul printre noi, este spre a arăta lumii încă odată, că pecetea trădării de patrie este neștersă din fruntea lor, în secolii secolilor amin!

Répausul de Dumineca. Precum se știe, legea nu demult intrată în vigoare despre répausul de Dumineca a nemulțumit pe mulți industriași și comercianți din Ungaria, cu deosebire pe Ovrei. Mai multe corporațiuni au luat deja poziție contra legii și cer îndreptarea ei. Cu prilegiul excursiunii Maghiarilor la Agram, unii dintre ei au ținut o conferență cu membrii camerei comerciale din Agram și au votat următoarea rezoluțiune: Toate camerele comerciale să lucre într'acolo ca répausul de Dumineca să se înceapă în toate stabilimentele la orele 12 din zi. În privința répausului de Dumineca statul, care astăzi vinde toată ziua articoli de monopol, nu poate avea altă morală decât ceialalți cetățeni.

Contele Albert Apponyi, conducătorul opoziției moderate din parlamentul din Budapesta, se vede că voese să-și mărească popularitatea între șovinisti, ceea-ce astăzi este indispensabil pentru un „bărbat de stat, cum trebuie să fie un bărbat de stat maghiar“, vorba nobilului conte, rostită deunăși înaintea alegătorilor sei din Jászberény. Pentru a-și pregăti calea în acest chip la fotoliul de ministru, contele Apponyi, după-cum anunță toile maghiare, va participa la adunarea generală a „Kultur-egylet-ului“, care în estimp va avea loc la Murész-Osorheiu. — *Ne hadd magat Schlesinger!*

Excursiune la expozițiunea din Praga. Sub acest titlu cetim în „Gazeta Transilvaniei“: Românii din Ardeal și din părțile ungurene, care sânt decisi a vizita expozițiunea din Praga, se vor întruni în cursul zilei de 3 Octomvrie st. n. în Viena (Hotel Metropole), de unde vor pleca cu toții la Praga. Precum sântem informați, Românii li-se va face în Praga o primire simpatică.

Congresul bisericesc sârbesc. Se scrie din Carloveș, că comitetul congresului sârbesc a intrat în desbaterea proiectului de stat pentru regularea afacerilor bisericesci, școlare și episcopesci. Proiectul este elaborat de secretarul metropolitan Dr. Cirici. Desbaterile vor ține timp mai îndelungat. Patriarhul a anunțat la locul Preainat pe calea ministrului-prezident convocarea sinodului episcopesc pentru 25 Octomvrie a. c.

Sciri militare. Casarma trupeii de tren clădită la marginea Sibiului între drumurile ce duc la Noerich și la Șelimbăr este terminată și a fost predată ieri de către organele magistratului comisunii militare. Depositul de tren din Alba-Iulia va sosi Sâmbătă în Sibiu și va fi instalat în noua casarmă împreună cu trupa de tren de aceea, care până acum a fost internată în casarma cea veche din tirgul de vite. — Examenul voluntarilor divisiiei din Sibiu s'a început ieri. — Astăzi se prezentează recruții și noii voluntari la trupele din Sibiu.

Avansamentul din Noemvrie în armata austro-ungară, după-cum se scrie din Viena, va fi în estimp foarte restrins. În urma reducerilor făcute de consiliul comun al ministrilor în bugetul armatei, avansamentul se va restringe numai la cea mai necesară întregire a contingentului noilor de oficeri. Cu deosebire în artilerie avansamentul va fi slab de tot. Se știe, că numai 13 locotenenți vor fi înaintați la gradul de căpitan și numai 15 sublocotenenți la gradul de locotenent.

Emigrări la America. „Pester Lloyd“ scrie, că din ținutul Ungvár-ului mulțime de țărani își vând pe prețuri de nimica tot ce au și emigrează în America. Toate silințele administrației de a-i reține nu ajută nimic; sărăcia e mai mare domn și decât solgăbirul unguresc.

„Ce este oare? Ce are să fie, ce păcat vrea să mai pedepsească în noi Dumnezeu părinților nostri?“ Aceasta era întrebarea ce își punea fiecare bun Român.

Ce era? Nici mai mult, nici mai puțin decât jaful, decât călcarea, decâtuciderea unei națiuni latine, care cutezase a se afirma ca este, că va fi, în nemuritoria zi de 11 Iunie 1848. Ce era? O națiune mai mult sacrificată de Europa ambițioșilor cutropitoare ale Rusiei. Poloniei martirizate îi trebuia păreche.

Eată tot. Parlamentul englez vorbește; lordul Palmerston, unul din marii oameni ce ținea în mâinile lor soartea lumii, lordul Palmerston se pronunțase: că ceștiunea principatelor era de un interes pur local între Rusia și Turcia și că aceste puteri o puteau rezolva conform tratatelor între dînsele existente.

Atât aștepta Rusia, atât voia Turcia.

Atunci toate stavilarele se ridicară și un vuet surd adus de vânturile rele dela Dunăre și Prut spuse Românilor, că batalioanele lui Omer-Pașa, că polcurile lui Lüders trecură podurile în pas grabnic și cu baionetele lor ascătate de rațele soarelui se rostogoliau asemenea unui șerpe înfocat pe câmpiile verzi ale României și se perdeau în șesuri, întocmai unei ape, unui părușu ce-și perde dela un timp cursul, căci se absoarbe de nășipuri. Ei bine, mai încolo pe Dunăre și Prut n'a mai fost iertat Românilor să vadă, căci nisece lungi șiruri de Cazaaci și ieniceri, presărați pe țărmurii acestor ape, le spuse că un mur chinat, că un zid de plumb se ridicase între noi și restul lumii civilizate.

Contele Eduard Taaffe. Se telegrafează din Viena, că ministrul president al Austriei, contele Eduard Taaffe este cu mult mai bine. S'a surlat deja din pat, ear' buletinele oficiale despre starea sănătății sale s'au sistat.

Din Palanza corespondentul „Constituționalului“ scrie: Contrar scriilor date de diarele din Bucuresci, d-na Zulna Sturdza nu a sosit încă. Generalul Florescu a fost decorat de M. S. regele Italiei cu cordonul ordinului St. Maurici e Lazaro. Asemenea și suita ceialaltă a primit diferite decorațiuni. M. S. regina Italiei a pus la dispozițiunea MM. LL. unul din yachtele sale, care în permanență servește M. S. regelui în dișnicele excursiuni ce face în împregiurimile admirabile ale Pallanzei. Așa ieri de exemplu M. S. a fost la Aronna însoțit de dl general Florescu și de colonelul Robescu. Dilele aceste M. S. va vizita Sesto, Callande și Angera, nisece localități adevărat încântătoare. Înainte de a pleca M. S. va merge la Domo D'ozola, Varese, Como, Briazza și Monza. Este vorba de asemenea de o călătorie prin Alpi până la Genova.

— Asupra sănătății Maiestății Sale reginei și a tratamentului ce urmează, am bucuria de a Vă comunica, că fenomenele nervoase s'au ameliorat în mod simțitor, cefalgia, precum și punctele dureroase pe rachys devin din ce în ce mai rare, perdenă treptat din intensitatea și durata lor.

Ministrul plenipotențiar al României în Viena, dl Emil Ghica, care se află în Bucuresci, se va duce peste câteva zile la postul seu, diice „Timpul“.

Pelerinii unguresci la Roma. Se scrie din Roma, că la 29 Sept. n. Papa Leo XIII. a cetit misa în biserica stului Petru, asistând la vre-o 60.000 de pelerini italieni și străini. Înre acestia au fost numeroși pelerini din Ungaria, conduși de episcopii Császka și Dessewffy. Papa în ziua premergătoare a primit pelerinii unguresci și i-a admis pe toți la sărutarea mâinii.

Dela curtea rusească. După-cum se telegrafează din Moscova, Țarul și soția sa au sosit la 28 Sept. n. acolo, au făcut o rugăciune la sicriul mortuar al marei principese Alexandra și după aceea au plecat împreună cu părechia regală a Greciei la Petersburg. Cu același tren a fost transportată la Petersburg și marea principesa moartă.

Accidente nesfârșite pe căile ferate! Din Madrid se telegrafează, că în gara Moncada de pe linia ferată Valencia-Betera s'a întâmplat o ciocnire de trenuri, din care au rămas 3 oameni morți și 5 greu răniți. Altă ciocnire s'a întâmplat la Praia lângă granița portugeză. Și aici și-au perdut mai mulți oameni viața!

Foamea în Rusia. Se telegrafează din Petersburg, că în urma foametei, care ia dimensiuni tot mai teribile, au izbucnit revolte de țărani în guvernamentele Iecatarinoslav, Nișni-Novgorod și Casan.

Timpul în Europa. În zilele din urmă în părțile nordice ale Europei timpul a fost în prevalență ploios și rece. În părțile sudice a fost uscat. În Ungaria a plouat puțin de tot în unele părți, ear' în general temperatura a fost rece. Pentru zilele viitoare meteorologii profesesc timp senin și uscat cu temperatură mai urcată.

Atunci, o Dumneșule! fiecare bun Român a simțit, că se rupe ceva în dînsul. Numai cel atotputernic, numai el, care străbate cu căntarea sa în răunchii nostri, știe ce s'a petrecut în sufletul, în conștiința întregului popor român. Atunci vedurăm deplin ce va să diică binefacerile protectoratului exclusiv al Rusiei.

Sânt încă june și avui nifericirea de a vedea două invasiuni în țeara mea; probă a nestabilității trecutului nostru. Rog pe Dumneșule ca mai bine să mor, decât să mai văd a treia invasiune.

Am diș, că Turcii înaintau despre Dunăre, Muscali despre Prut. Punctul de întâlnire, baza operațiunilor prezente și viitoare în Bucuresci.

Din Prut până la Bucuresci sânt 30 de poste. Din Dunăre până la Bucuresci sânt 3 poste (pe la Oltenița).

Era firesc lucru, ca Turcii să ajungă mai curând.

Ei fură la porțile orașului înspre 13 Septembrie 1848.

Di fatală pentru dișii.

În adevăr la 13 Ianuarie 1700 Dimitrie Cantemir, domnul Moldovei, porni război în contra Tatarilor Nogai. La 13 Februarie 1530 Moise Basarab, domnul țării Muntenesci, omorî pe doi trădători de patrie, vornicul Negru și postelnicul Preda. La 13 Martie 1578 oștirea lui Petru domnul Moldovei asediă pe aventurierul Alexandru în Iași. La 13 Aprilie 1580 Ioan domnul Moldovei proclamă războiul Poloniei, pentru Poțuța. La 13 Maiu 1821 Turcii sânt măcelăriți în Galați și se aprind Galații. La 13

Manevrele armatei franceze judecate de un oficer german.

Un redactor al ziarului „XIX-e Siècle“ a avut cu atașatul militar german, dl căpitan de Funcke, relativ la marile manevre ale armatei franceze, la care a asistat, o conversație interesantă, pe care „Le Temps“ o reproduce, după-ce s'a asigurat de exactitatea ei.

Rolul statului major. Ceea-ce îmi atrase mai cu seamă atențiunea, dișe dl Funcke, a fost dirigiarea masselor. Pentru prima oară s'a vădut manevrând în Europa un număr de trupe atât de mare.

În Germania nici-odată n'am întrunit până acum decât două corpuri de armată, adevăc 60.000 oameni, contra unui inamic închipuit, și este o deosebire între a comanda 50.000 oameni și a pune în mișcare un număr îndoi, mai cu seamă pe un front relativ puțin întins. Totul a mers de minune.

Nu veți voi că decât un detail: Revista era fixată la început pentru oara 9. În ajun se decide ca ea să fie avansată cu o jumătate de oară. La 8 jum. oare precis, generalul Sausier a început-o.

Pentru a se ajunge la un asemenea rezultat, când ai 100.000 oameni de condus pe nisece drumuri în general înguste, pe care o trăsură, un tun este de ajuns ca să producă o întârziere, pentru-ca trupele să fie întrunite la oara fixă, și întrunite pentru revistă, trebuie să fie în comandă precisiune, pe care numai noi, militarii, putem să o aprețim.

Odată cu ordinea de marș, am admirat foarte mult rezistența infanteriei la oboseală și liniștea ei pe câmpul manevrelor. Odiin-oară se aușia șgomot, sunete de trompete și o mulțime de signale; aji totul se operează în liniște și fără comandă. Aceasta este cu atât mai de remarcă, cu cât s'a schimbat aspectul câmpului de bătălie.

Acum, în adevăr, se aud detunături din toate părțile, fără a se vedea de unde ele pleacă; artileria, care trage la distanțe de 3—4000 metri, nu se vede; importanța forțelor pe care le ai înaintea ta îți scapă, și rezultă din toate aceste o impresiune adâncă.

Preparativele la minister trebuie să fi fost foarte mari pentru-ca să fi putut conduce manevrele precum ele au fost conduse.

Tactica ofensivă. Ceea-ce am de criticat, continuă atașatul militar german, și încă foarte serios, este modul de a întrebuița infanteria.

Este foarte frumoasă, în teorie, acea metoda, care consistă în a deschide focul la 1200 metri, în a înainta cu 500 metri deodată, apoi după câteva timp, în a străbate și restul distanței.

În practică, cu armele cu tirul repede, socot acest lucru ca absolut imposibil. În lupta simulată dela Benyrev, care s'a dat în ziua de 9 Septembrie, un al doilea Saint-Privat, nici odată al 7-lea și al 8-lea n'ar fi putut să iee poziția.

Știu obiecțiunea ce ai să-ți faci: băgăm în luptă 100.000 oameni, cad din ei 50.000, dar' ceialalți 50.000 sosesc.

Greeșală; după părerea mea nu se va găsi nici o trupă, ori-cât de excelentă ar fi, care să poată rezista efectului moral al unei asemenea hecatombe.

Această tactică va fi părăsită din prima di a războiului. Dealtmintearea, după părerea

cu pantaloni scurți de nanquing și în ciorapi albaștri de pâr. Fața lui mică se perdea cu desăvirșire sub pârul lui arămiu și mare, care stătea icl ridicat în sus, colo lăsat în jos în șuvițe încalcite, așa că dădea bătărnului o înfățișare de pui de găină cu fulgii sbârliți. Asemănarea aceasta era cu atât mai vedită, cu cât de sub pârul lui încărunțit nu se vedea decât nasul ascuțit și ochii lui rotunzi, galbini.

— Luisa e încă tinără, iute, zeloasă, poate să fugă mai tare, ear' eu nu mai pot alerga, — continuă bătărnul italianesc, ridicând picioarele într'una în sus, — dar' eu am adus apă.

În mâinile lui uscate strângea o cană cu apă.

— Dar' Emil poate să moară până atunci! — strigă fata și întinse mâinile înspre Sanin. A, domnule, o mein Herr! — nici d-ta nu poți să-ți ajuti?

— Trebuie să-ți slobodim sânge, l-a lovit apoplexia, — observă micul unchiș, care se numia Pantaleon.

Deși Sanin nu se pricepea la ale medicinei, atâtă însă totuși șcia, că pe un copil de patrușpreze ani nu poate să-și lovească apoplexia.

E leșinat numai, dișe Sanin, întorcându-se spre Pantaleon. — Aveți perie la casă? Bătărnul își ridică ochii.

— Ce fel?

— Perie, perie, repetă Sanin nemțese și franțozesce. — Perie, — mai dișe odată arătând în același timp, ca și când ar voi să-și curețe haina. (Va urma)

Ilie, Moise Basarab domnul Muntenesci Brașovul din mâinile Germanilor. La 13 August 1595, Mihail-Viteazul câștigă frumoasă și celebra bătălie dela Călugăreni. La 13 Noemvrie 1594 Aron Vodă domnul Moldovei omoară Turcii în Iași. La 13 Decembrie 1806, Turcii sânt măcelăriți de poporul Bucurescilor și Harvații lui Ipsilante, și așa mai departe.

După atâtea antecedente funeste pentru Turci, ziua de 13 Septembrie 1848 nu le pute fi favorabilă.

Din Giurgiu până la părțile capitalei invasiunii nu întâlniră nici o rezistență, pentru-că pe de o parte și locotenența domnească și poporul român era ferm hotărât a nu veni la arme cu Turcii, pe care îi credea încă induși în eroare de cătră Ruși, ear' pe de alta tot ce era armat și destinat a da piept inamicilor țării era concentrat în Câmpul lui-Train, peste Olt.

Punct la 12 Septembrie seara, tabăra vrăgășească era încheiată la porțile Bucurescilor pe câmpul Filaretului și al Văcărescilor.

Cu o di mai înainte colonelul regimentului de garnizoană venise la locotenența domnească și întrebă ce să facă de vor intra Turcii și vor cere casarma.

Da! li-s'ar fi răspuns de cătră comandantul primar. Da! Turcilor de se vor purta ca amici să le dăm ospitalitatea. Însă de ne vor cere armele? întrebă earăgi colonelul Goleșcu. Să nu le dați, răspunsu-i-s'a. Amicii nu cer armele. (Va urma).

mea, aceasta a fost numai o simplă experiență ce s'a voit să se facă.

Rolul cavaleriei. Nu s'ar pute sprigini acest marș înainte prin cavalerie?

Nu. Afii cavaleria nu poate face nimic contra inderii în bună poziție. Nici o cavalerie din lumea nu poate să reziste infanteriei când acesta o vede sosind.

Rolul ei, tot sîntem de această părere, este mai cu seamă un rol... de ecleror, a cărui importanță s'a mai mărit prin invențiunea prafului de pușcă fără fum. Ea trebuie să fie neîncetat în contact cu inamicul, să rămână în observație când infanteria se odihnește.

După luptă ea proteje retragerea sau așezarea goana.

În timpul luptei ea nu poate servi decât într'un moment, dacă generalul cavaleriei își are trupa gata și adăpostită, pentru a surprinde infanteria în spate sau în flanc.

Efectul moral este atunci foarte mare, mai cu seamă cu lancea.

Cum explici d-ta puțin aplicațiune a oficerilor noștri pentru această armă?

Ei o cred incompatibilă cu serviciul de trei ani. Sădit că ei se înșală. Lancea este greu de mînit, recunosc; am fost douăzeci de ani oficer de ulani și cunosc instrucțiunea ce ea cere. Trebuie multă răbdare și exerciții zilnice. Dar' după un an, ulanul își cunoaște arma. El se perfecționează în al doilea an și la începutul anului al treilea, este un lance deservit.

Este drept că se învoacă, cu drept cuvînt, contra întrebunțării lăncii, defectul taliei soldaților d-voastre; cu toate acestea, dragonii și cuirassierii d-voastră sînt înalți.

Artileria. Ea 'mi-a plăcut foarte mult, dîse el; e bine echipată, ea a luat, 'mi-se pare, pozițiile pe care trebuiau să le ocupe. Este imposibil de a judeca precizia tirului ei, dar' am observat, că cu toate comanda, comandate și mișcarea ce nu se poate evita ca în infanterie, a fost foarte mult liniște.

Dar' praful de pușcă?

Praful de pușcă al celorlalte națiuni nu face mai mult fum ca al d-voastre. De altminteala, 'mi-se pare foarte greu de admis, că toate prafurile de pușcă n'au o compoziție aproape identică.

Dislocarea. Am plecat tocmai în momentul când ea începea. Trebuie să se fi făcut în nise condițiuni excepționale. Cred că drumurile de fer au lucrat într'un mod excelent; și aceasta se datorează încă statului major. Am admirat foarte mult ordinea în mersul trenurilor.

Șansele războiului. Nu cred ca să fim expuși a ne măsura. Oficerii doresc războiul pentru-că aceasta este meseria lor, dar' din ferioare ei nu sînt ascultați. Și care este guvernul, care ar îndrăzni să se arunce în un asemenea necunoscut? Fiecare lucru își are vremea lui. Ați tot înțeles, că cestiunile sociale sînt cele mai importante și cred mai curînd în o desarmare decît în o conflagrațiune generală. Germania voese pacea, fiți foarte siguri despre aceasta.

Deasemenea și Franța.

Aceasta o repetați mereu și adăugați în același timp, că voiți să luați înapoi Alsatia și Lorena. Mărturisiiți, că aceste nu se potrivesc deloc. Sciu bine, că în această privință țările greșesc foarte mult. Păcat.

Atașatul militar german citează între altele un articol de țiar, prin care se blamează dl Freycinet, că se încongioară de oficeri străini, printre care ar fi inamici. El pare foarte măhnit de a se vedea acuzat, că îndeplinește la Paris o misiune secretă, și protestă cu multă tărie contra unei asemenea acușării.

VARIETAȚI.

Inundația din Spania. Un corespondent al "Agenției Reuter", care a fost trimis la Consuegra, teatral ultimei catastrofe din Spania, descrie în colorii negre tabloul ce-l prezintă acuma orașul atât de rău isbit.

Consuegra e orașul morții, o tăcere mormentală sinistru domnesce prin strășile sale și numai ruinele povestesc grozăvia catastrofei.

Strășile sînt pline de dărîmături, sub care ici-colea se zăresc membre omenesco. O parte a orașului e încă o grămadă inaccesibilă de ruine.

În biserica sf. Ioan, apa era înaltă de cinci metri. Nimenea nu-mi putu da amănunte despre începutul catastrofei.

Unul dintre cei scăpați dela moarte 'mi-a povestit, că a vădut pe o mamă ridicînd din apă pe cei doi copii ai ei și implorînd ajutor. Nimenea nu-i dădu nici o atenție. Pe acoperișii unei case erau strîșne 27 de persoane, care vîdîndu-se perdute îngenunchiară pentru a pronunța ultima rugăciune. În această atitudine, moartea-i surprinse. Casa se dărîmă sub dinșii și valurile-i înghițiră.

Un tînr care se urcase pe o poartă ce plutia pe suprafața apei, scăpă dela moarte. El îmi spuse, că și acuma 'i-se pare că aude strigătele sfîșitoare ale victimelor, care se înecau în giurul seu.

(Sindicatul incendiatorilor.) Din Roma se scrie:

Politia de aci a reușit să pue mîna pe un adevărat sindicat de incendiatori.

Douăzeci de persoane, brutari, băcari și cărcimari, sînt acuzate de a fi dat foc dinadins la prăvăliile lor, pentru a stoarce sume mari dela societățile de asigurare.

Incendiatorii deschideau mereu pe cheltueala comună câte o prăvălie cu marfă foarte puțină, dar' asigurată pe o sumă mare.

Ei dădeau apoi foc prăvăliei și împărțeau între ei premiul de asigurare.

Bunii oameni erau pe cale de a se îmbogăți de pe spinarea societăților de asigurare, dacă politia din Roma nu li-ar fi tăiat căștigul.

(Luptă cu un vultur.) Din satul St. Marie (Michigan, se anunță cu data de 6 Septembrie:

Ieri dimineață, Indianul John Cowdege fu angajat de cățiva vînători albi ca să-i ducă peste granița canadiană. După-ce făcuseră ca la o jumătate de leghe de drum, vînătorii țărîră un vultur colosal făcînd cercuri peste coliba Indianului.

Acesta, în presimțirea unei nenorociri, se întoarse înderît și vînătorii îl urmară.

Deodată ei vădură vulturul venind jos ca o săgeată și auîră un țipet sfîșietor. Pasărea răpitoare apucase cu ghiarele o copilă de 3 ani a Indianului și se ridicase cu dînsa în aer. Indianul nu stătă mult la îndoială. El ochi un moment și trase asupra vulturului cu risicul de a-și omori propria sa copilă.

Glonțul Indianului nu greșî ținta.

Pasărea lovită în cap cădu încet la pămînt cu victima pe care o ținea încă în ghiare.

Bucaria Indianului, când își strînse la piept copila, nu se poate descrie.

Rămile copilei nu prezentă nici o gravitate.

(Un complot în pușcărie.) Din San-Francisco se anunță cu data de 18 l. c.:

În penitenciarul din San-Quentin s'a găsit ieri, sub paturile a doi arestanți, o cantitate enormă de dinamită și s'a dat astfel de urma unui complot îngrozitor.

Pușcăriașii, în frunte cu un criminal anume Charles Beckmann, condamnat la 35 de ani de închisoare pentru diferite crime, aveau de gînd să arunce penitenciarul în aer.

Ei așteptau momentul potrivit când cei 2500 de pușcăriașii s'ar afla în curtea închisorii.

Ei ar fi făcut să explodeze atunci dinamita, care ar fi sfîrșimată de sigur pe paznicii din interiorul penitenciarului. În primul moment de învîlmășeală, pușcăriașii ar fi măcelărit sentinelele si ar fi fugit.

Directorul închisorii a indoit numărul sentinelelor, paznicii sînt înarmați cu pușci Winchester și două tunuri ocupă eșirile închisorii. Totuși e teamă, că criminalii își vor pune într'oi și proiectul în execuție.

Ei trebuie să aibă partizanii în afară de zidurile închisorii, căci altminteala nu se poate explica în ce mod 'și-au procurat dinamită.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al "TRIBUNEI".

Bruxela, 1 Octombrie n. Generalul Boulanger, care demult era într'o dispoziție posomorită, s'a dus ieri la oarele 10 dimineața la mormîntul doamnei Bonnemaine, avînd la sine testamentul seu. Acolo s'a așezat lîngă mormînt, și-a luat pălăria din cap și și-a deoartea un glonț în tîmplă. Moartea 'i-a fost instantanee. În mormîntarea va fi mîne, Vineri în 2 Octombrie n.

Monza, 1 Octombrie n. Regele României a sosit aseară la oarele 6. La gară 'l-au întîmpinat regele Umberto și marchisul Rudini. Regii s'au îmbrășoșat. În castel regina Margherita a întîmpinat pe regele. Seara a avut loc un dineu de curte.

Oradea-mare, 1 Octombrie n. Coloman Tisza 'și-a făcut darea de seamă înaintea alegătorilor. A declarat, că retrăgîndu-se dela guvern a sperat, că ordinea parlamentară se va îmbunătăți, dar' acuma este dovedit, că opoziția joacă jocul cel vechiu. A reprobat obstrucțiunea, care pîgubesc creditul parlamentarismului și al țării. Apelează la națiune contra acestei procederi și respinge bănuirile relative la așa numita "clieci tisaistă". Încât privește situațiunea externă, că pacea este tot atât de asigurată ce și până acum. Ce se ține de jertfele militare, trebuie căutăta calea mijlocie, votînd ceea-ce este absolut necesar, însă mai mult nu.

Hotel "Newriher". Surorile de Brennerberg, Freund, locotenent, din Brașov. D. Poiré din Zlău. Pásztor din Budapesta. Lutsch, tinichigiu din Agnita.

Hotel "Habermann". Emil Freund, funcționar din Păgăraș.

Bibliografie.

A eșit de sub tipar: "Tractatul boalelor acute infectioase". Se află de vînzare la Bistrița-Năsăud; la librăriile N. Ciureu în Brașov; W. Krafft în Sibiu și la "Concordia" în Năsăud. Prețul unui exemplar numai 1 fl. v. a. Simeon Stoica, medic cercual.

În editura librăriei Nicolae I. Ciureu din Brașov au apărut:

"Istoria universală" pentru clasele secundare, de Vasile Goldiș, profesor. Volumul I. Evul vechiu. Cu mai multe ilustrațiuni.

"Curs practic de aritmetică" pentru școlile populare române, întocmit de prof. Arseniu Vlaicu. Partea I.: Deprinderi practice cu numeri dela 1-20 și dela 1-100 pentru anul I. și II. de școală. Prețul 22 cr. Partea II.: Deprinderi practice cu numeri dela 1-1000 și în cerc nemărginit pentru anul III. și IV. de școală. Prețul 25 cr.

A eșit de sub tipar:

"Coarda unimii". Versuri la morți, conținînd 58 de versuri pentru toate ocaziunile și 2 dialoguri tot în versuri. De Iacob Mureșianu, învățător și cantor. Opul cuprinde 18 coale de tipar, litere garmond. Cel-acei doarec acest op îl pot procura atît dela autor, cît și dela mult onor. domn Basiliu Podoabă la "Economul" în Cluj și dela compactorul George Hansz. Prețul pentru abonenți e 1 fl., pentru alții 1 fl. 20 cr. și se trimite francat celor-ce trimit prețul.

"Transilvania". Foaia "Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român". Apare la 15 a fiecărei luni. Redactor I. Popescu. Anul XXII. Nr. 9. dela 15 Septembrie 1891 are următorul cuprins: Problema școlilor de fete de a da acestora o pregătire pentru chemarea ce le așează în viață. De Dr. Petru Șpan. — Rațiociniul comitetului "Asociațiunii" pe anul 1890. — Proceesele verbale, luate în ședința I. și a II. a adunării generale a XXX-a a "Asociațiunii transilvane", ținută în 4/16 și 5/17 August 1891 în Hațeg. Budgetul pentru anul 1892. — Consemnarea contribuțiilor făcute în favorul școlii de fete a "Asociațiunii transilvane".

"Minerva". Diar literar, beletristic și de distracțiune. Apare la 1 și 15 a fiecărei luni în Bistrița. Proprietar, editor și redactor responsabil George Curtean. Anul I. Nr. 4 dela 15/27 Septembrie 1891 are următorul cuprins: La România! Poezie dedicată amicului Traian H. Pop de V. B. Muntenescu. — Destinal. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. — O Dalilă modernă. Noveletă după C. O. Waldau, comunicată de Camil B... — Literatură populară: Doine din Bănat. Culese de Alexandru Munteanu al lui Vasiliu. — Din caracterele lui La Bruyere, comunicate în românește de I. Bariț. — Diverse. — Abonamente nou. — Anuțe.

LOTERIE.

Tragerea din 30 Septembrie st. n. Brunn: 82 55 80 27 77

Călindarul zilei.

20 Septembrie (2 Octombrie) 1891 Italian: Eustatig. Gregorian: Leodegar.

Soare: răsare 6,0, apune 5,33

Buletin meteorologic.

Sibiu, 1 Octombrie n. 6 oare dimineața.

Table with 5 columns: Presiunea atmosferică, Temperatura, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului, Observată, Diferența din prețiu.

Din țeară 29 Septembrie n. 7 oare dimineața

Table with 5 columns: Stațiunile, Presiun. atmosferică, Temperatura Celsius, Vîntul direcția și tăria.

Sosiți în Sibiu.

La 1 Octombrie n. Hotel "Newriher". Surorile de Brennerberg, Freund, locotenent, din Brașov. D. Poiré din Zlău. Pásztor din Budapesta. Lutsch, tinichigiu din Agnita. Hotel "Habermann". Emil Freund, funcționar din Păgăraș.

Economic.

Temperatura, recolta și sîmîntul în România. "Pester Lloyd" primesce din București cu data de 26 Septembrie n. următorul buletin agricol: Speranța, că verii afară din seamă sărace în precipitațiuni atmosferice îi va urma o vară tîrzie și o toamnă abundantă în ploii, nu s'a realizat, și de aceea nici porumbul sîmîntat tîrziu și, în urma timpului secetos, înapoiat în desvoltarea sa nu a avut ocaziune pentru a se întrîna. Că porumbul sîmîntat timpuriu aproape în general pune în perspectivă un foarte frumos rezultat al recoltei am amintit deja în rapoartele de mai nainte, și și regulatale recolte porumbului, care prin unele regiuni deja s'a început înainte de printrusepece țile, au adevărit prevestirile în astă privință. După schimbarea din ultimele țile a temperaturii închepută cu furtuni equinoțiale neobișnute de venetate, care după căldura cea mare din prima jumătate a lui Septembrie au adus țile reci de toamnă tîrzie și nopți brumoase, precum și după plecarea surprînzător de timpurie a paserilor migratoare, agricultorii noștri vor fi avut poate toată cauza să se grăbească cu culesul porumbului, dacă e ca câmpurile ce au fost sîmîntate cu porumb să se samene de nou încă în toamna asta. Pentru-că atît simptomele amintite, cît și vara premergătoare afară din cale călduroasă și uscată indică la venirea timpurie a unei ierni aspre și abundantă în ninsoare. Durere însă că seceta dominantă e puțin favorabilă începerii aratului de toamnă și de aceea deja din această cauză arealul întrebunțat pentru sîmîntarea de toamnă în rapiță și grâu va rămîne poate nu neînsemnat înapoiă celui din ultimul an și și desvoltarea sîmîntăturilor la începerea ninsoării și gerului aspru nu vor fi atît de înaintate precum doresc agricultorii noștri în vederea raporturilor climatice ale României. — Culesul viilor, în urma ivirii timpurie a nopților brumoase, s'a început în partea deloasă a Moldovei mai de vreme ca de obicei și atît în ce privește calitatea, cît și cantitatea va da un rezultat mai slab ca cel din toamna trecută. — Pentru iarnă, în urma secetei de astă vară și puținului produs al liveșilor de toamnă, e de temut lipsă de nutreț și din această cauză prețul vitelor de folos, mai ales în raport cu prețurile urcate ale cerealelor și făinii, sînt deja de pe acum relativ foarte mici.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 3 columns: Hartie-monetă română, Lire turcesci, Ruble rusești. Cump. and vînd. prices.

Bursa de Budapesta.

Table with 3 columns: Renta de aur ung., Renta de aur austriac., Obligatiunile desp. regalilor, etc.

Bursa de Viena.

Table with 3 columns: Renta de aur ung., Renta de aur austriac., Obligatiunile desp. regalilor, etc.

Bursa de Bucuresti.

Table with 3 columns: Renta rom. per 1875, Oblig. de stat. C. F. R., etc.

Bursa de mărțuri din Budapesta dela 29 Sept. n. 1891

Table with 4 columns: Sîmînte, Prețul per 100 chilogr., etc.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 3 columns: Hartie-monetă română, Lire turcesci, Ruble rusești.

Bursa de Budapesta.

Table with 3 columns: Renta de aur ung., Renta de aur austriac., Obligatiunile desp. regalilor, etc.

Bursa de Viena.

Table with 3 columns: Renta de aur ung., Renta de aur austriac., Obligatiunile desp. regalilor, etc.

Bursa de Bucuresti.

Table with 3 columns: Renta rom. per 1875, Oblig. de stat. C. F. R., etc.

Pentru redacțiune responsabil: Andreiu Baltes.

Institutul tipografic în Sibiiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

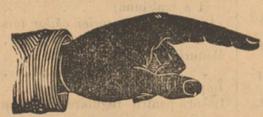
1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la **30 cr.** sau **60 bani.**
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Piperuș Petru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colăcărutul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Îndărănicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la **60 cr.** sau **1 leu 20 bani.**
15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. **Din bătrâni.** Gheteuri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. **Genușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. **Un pețitor îndărătnic.** Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. **Prietenul meu Vântură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. **Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. **Taina unei vieți.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. **Sgârcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. **Nusciu-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. **Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. **Un idil în Roseni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. **Princesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. **Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. **Rusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. **Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. **Clara Milici.** Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 90 b.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

TELEGRAMA!

Neguțătoria mea de vestminte din Piațamare nr. 18 cu 1 Iulie a. c. am mutat-o în

Strada Cisnădiei nr. 20

totodată respectuos aduc la cunoștința on. **P. T. public**, că în **noul local** m'am provădut pentru sezonul de toamnă cu un mare și proaspăt sortiment de **pardesiuri, paltoane elegante, blăni de stradă și de călătorie, haine pentru copii și bărbați** prelungă prețuri foarte moderate **plătibile în rate.**

Cu toată stima

[1117] 5-10

Strada Cisnădiei nr. 20.

Isac Ascher,

Strada Cisnădiei nr. 20.

